

FOR NASJONAL FRIHET OG SOSIAL RETTFERDIGHET

Budstikken går:

Vær med i stormønstringen på Østre Toten 9. og 10. august

«8. Mai» kommer ut i Kristiansund N. — Postadresse boks 41. — Kontor
Nedre Enggate 20 IL. — Abonnementspris kr. 16,— pr. år, løssalgpris
40 øre. — Annonsepris kr. 0.32 pr. m/m. — Fåes i kioskene hver lørdag

Nr. 23

Fredag 20. juni.

6. årg.

Kristiansunds formannskaps merkelige innstilling til en dissentermenighet

Betrakter ordfører Guttelvik en fordringsløs gruppe aktive kristne som et uønsket element i samfunnslivet?

Kommunens opptreden mot endel tomteeiere bærer preg av komedie spilt av dilettanter.

I Kristiansund har en under gjenreisningstiden hatt en yperlig anskuellgjørelse av arbeiderpartiets initiativ i kommunalpolitikken. Vi har gitt visse eksempler på dette i tidligere artikler. I dag finner vi grunn til å trekke fram et nytt karakteristisk eksempel på byens kommunalpolitiske liv.

Det er innlysende at det ved gjenreisningen av byen har vært av avgjørende betydning å sikre best mulig utnyttelse av de begrensede arealer som egnet seg for husbygging i selve byområdet. Like vesentlig har det vært å gjennomføre gjenreisningen hurtigst mulig.

Det har ofte vært fremholdt som arbeiderpartiets fortjeneste at byens forretningsstrøk — og delvis også boligstrøkene — er blitt gjenoppbygget i så stor utstrekning i løpet av såvidt kort tid. Det er overensstemmende med sannheten at gjenreisningen er langt fremført. Men det hører inn under den samme sannhet at det er forretningsstanden selv som har gjort dette mulig. Det er jo tross alt deres investeringer og deres initiativ som gjenspeiler seg i de nye forretningsgårder, som så overraskende fort har slutt i været, tross arbeiderpartiets planøkonomi og sendrektige byråkrati

Når det likevel ligger en og annen unyttet byggetomt i forretningsstrøket kan det selvsagt skyldes årsaker som eierne ikke har vært herre over. De kommunale myndigheter har gang på gang klaget over denne sendrektheten, og det har ikke vært fritt for at de få tomteeiere dette gjelder, har blitt stemplet som en slags gjenreisningssabotører. Ganske oppsiktsvekkende er da å få full kjennskap til hva det egentlig kan være som forårsaker disse små tomrommene i bebyggelsen. Det gjelder en ubebygget tomt midt i byens sentrum på Kirkelandet, i umiddelbar nærhet av byens hovedgate, — med andre ord i byens aller mest verdifulle tomtestrøk.

Eieren har for lenge siden frafalt sine opprinnelige byggeplaner. Tom-

ten ble derfor frambudt til salg gjennom en av byens eiendomsmeglere, og det var ikke nødvendig å vente lenge på lebhavere. Bl. a. meldte byens Baptistmenighet seg som kjøper, og det ble oppnådd full enighet om vilkårene for salget. Baptistmenigheten hadde sine byggeplaner ferdig utarbeidet, finansieringen var i orden, og menigheten ventet bare på å sette byggingen i gang. Men det kom en slede i vegen. Formannskapet avsto å godkjenne overdragelsen av tomtene til den nye eier. Avgjørelsen forårsaket selvsagt en del korrespondanse mellom kommunen og de to parter i tomteoverdragelsen. Saken ble pånytt behandlet i formannskapet, og ennå en gang ble det blankt avslag. Tom-

— Forts. side 3 —

Ny anmeldelse mot stortingsmann Løberg

Som kjent henla Odelstinget nylig den såkalte Holte-saken fra Skien. Men politibetjent Holte — som nå sitter som sjef for Stilleforvaret i Skien, gir seg ikke. Nå er stortingsmann Sverre Løberg igjen anmeldt for injurier, og denne gangen gjelder det en uttalelse han ga i Telemark Arbeiderblad 1. desember i fjor, der han i et petittintervju ble spurt om han hadde vært i konflikt med politiet, og svarte:

«Bare etter krigen. Jeg er viktig nok ikke tiltalt, bare anmeldt. Det skyldes at jeg om en polititjenestemann sa at han led av vrangforestillinger av paranoid karakter. Hvorvidt jeg blir tiltalt eller ei, tør jeg ikke si. Det avgjøres først når Holte-saken kommer opp i Høyesterett».

Så vidt Morgenposten erfarer har politimesteren i Skien som fikk anmeldelsen 26. mai, allerede heilagtsaken da han ikke finner påtale nød-

Erstatningene og Statsadvokatens underslag

Erstatningsdirektoratets Trøndelagskontor representert v. O.r.saksfører Stokbak har etter hva det meddeles oss fra en formentlig «debitor» i Namdalen fått beskjed om at denne avviser ethvert krav fra Erstatningsdirektoratet, idet han er blitt oppmerksom på, at Finn Christensen, som var aktor i hans sak, senere i offentlig avis er stemplet som underslager uten at det så vidt vites fra myndighetenes side er tatt noe skritt i sakens anledning. Han mener — og det med rette — at hans sak under disse forhold ikke har være behandlet på en for ham betryggende måte.

Så får vi vente og se, hva Erstatningsdirektoratet vil gjøre.

vendig av almene hensyn. Politibetjent Holte har imidlertid bedt om at kjennelsen blir overprøvd, og da statsadvokat Cappelen i Skien må anses som inhabil, blir Holtes begjæring sendt direkte til Riksadvokaten.

Holte har ikke anmeldt Telemark Arbeiderblad som hadde intervjuet, og det er altså gått nesten et halvt år før han fant å måtte gå til anmeldelse.

Den sovjet-russiske anklager i Nürnberg ledet Katyn-mordene

Da Göring kom med denne opplysning, trakk

Advokat Christian L. Jensen driver «trålfiske»

I over et år har han drevet bunnskraping etter bevismaterieell mot overlærer Haug

Almenheten har nå krav på at advokaten lar seg føre for retetn

Rettsaken mellom overlærer, advokat Haug og sam Knutzen fikk som det vil huskes et meget sensasjonelt forløp, idet flere av «Kretsens» ledende menn engasjerte seg sterkt rent personlig, så sterkt at hr. Haug på stedet bebudet flere nye injuriersøksmål. Høyesterettsadvokat Christian L. Jensen, som var Sam Knutzens advokat, uttalte således i et rettsmøte 12. februar ifjor:

«Overretssaksfører Skjønberg forklarte at han hadde talt med advokat Seeberg, som beklaget seg over situasjonen. Kort tid etter ble han arrestert. Det er selvsagt umulig å si at Haug har skyld i dette, men at det var en sammenheng mellom agitasjonen og Seebergs arrestasjon og senere død, det er noe vi ikke kan tvistes om.»

En skulle tro at det injuriersøksmål fra hr. Haugs side som ble resultatet av denne uttalelse, måtte kunne avgjøres temmelig fort, skriver Nationen, og fortsetter: En advokat, tidligere formann i Den norske Sagførerforening, kan da vel ikke slenge ut en så graverende bemerkning uten å være klar til å føre bevis. Likevel er det nå gått langt mer enn et år, og saken er ennå ikke kommet opp. Skylden kan vanskelig ligge hos hr. Haug, han har jo all interesse av å få saken avgjort så hurtig som mulig. Derimot er det ting som tyder på at hr. advokat Christian L. Jensen nå driver og søker etter bevismaterieell omtrent på samme måte som vil være kjent fra Bamble-saken. De brev advokaten har sendt ut i denne sin jakt etter bevis har imidlertid neppe gitt det forønskede resultat.

Om det er dette som gjør at saken trekkes i langdrag, skal være usagt; men nå bør den iallfall ikke kunne

Christian L. Jensen ser noe bekymret ut. Har han sagt mere enn han kan stå for?

Norsk steinindustri

Søndag den 8. juni ble det under kongelig nærvær og med en representativ «heimefront»-deltakelse avslørt en portrett-byste av «Norges mest torturerte» mann, Lauritz Sand, ute ved Griniveien ved Oslo. Man hadde valgt ham, het det, som typen på «den gode nordmann». I avisenes oppregning av framstående deltakere savnet man de tidligere innehavere av Hay's

Noack farer med loddrett

Noack farer med loddrett løgn mot dr. juris Aall

Aall har aldri arbeidet for tyske interesser
Han arbeidet for Norge — og fryktet
Englands verdensdespoti på havene

En av våre forbindelser har sendt oss nedenstående innlegg i forbindelse med vår offentliggjørelse av tyskerens Noack's rapport av 20. mai 1940.

Vi vet at vedkommende sitter inne med atskillige opplysninger om de spørsmål han her berører. Imidlertid gjør vi oppmerksom på, — at vi offentliggjorde ikke Noacks rapport for å kaste smuss på Quisling eller Aall men utelukkende for å gjøre almenheten kjent med et dokument, som på en avslørende måte viser de såkale «gode nordmenns» spill bak kulisserne. Ved hjelp av Noack mente de å kunne sverte Quisling og Aall, slik at de daværende tyske makthavere av den grunn ville overlate Norges skjebne til en flokk ansvarsløse «norske» trådtrekkere, som ennog ikke unnså seg for å bruke en mann som den tyske spion Noack som redskap.

Vår hjemmelsmann skriver:
«Meningen med å trykke Noacks rapport av 20. mai 1940 er god. Den understreker cand. jur. Sverre Hartmanns vitneprosess i Würzburg på en eklatant måte og gjør det tydelig at dr. Johan Scharffenberg har rett når han sier at Quisling og NS nærmest var en belastning for Tyskland.

Men — Quisling er borte, derimot lever og virker dr. jur. et philos Herman Harris Aall. Og de anførsler rapporten inneholder om denne fine, noble tenker og vitenskapsmann bør ikke stå uimotsagt, da Noack, som er dømt for løgn og injurier i Würzburg, i rapporten farer med lodrett løgn.

1. Noack har aldri konferert med dr. Aall om Quislings planer hverken før eller etter 9. april 1940. Han oppsøkte en gang dr. Aall og ble nærmest kastet på dør på grunn av sin arrogante og frekke opptreden.
2. Aall har aldri kjempet for tyske interesser, men lidenskapelig gått inn for Norge og dets interesser, som stadig var skadelidende på grunn av at England opprettet lovlosheten på havet og kravet om makten til sjøs, med den følge at det var krig i verden på løpende bånd. Det må skarpt poengteres at Aall i sine

SIEGFRIED-LINJEN FORSVINER

Etter avtale mellom Adenauer og de vestallierte skal Siegfried-linjen nå forsvinne. Det vil ta minst ti år og koste 24 mill. mark. Stålet vil dog innbringe ca. 20 mill. mark og samtidig vil det tyske landbruk få igjen 7000 mål god jord. — Hitler fortalte under den bevegde debatt før Münchenkrisen at han hadde bygget dette forsvar mot Frankrike, et mektig system med 6000 stål- og betongbunkers og med mere enn 100.000 tonn stål. Det er således veldig mengder av materiale som ble brukt og som nå skal komme den nye opprustning til gode.

mange kjente verker om Englands verdensdespoti på havene alltid argumenterer ut fra norsk nød og frykt for dette rike på leirfotter.

3. Dr. Aall har i 1940 utgitt en brosjyre betitlet Sosialindividualism, trykket og forlagt i Malmö. Denne bok gir uttrykk for ett diametralt motsatt syn til det Noack frekt legger Aall i munnen. Den inneholder en skarp kritikk av fascisme og nasjonalsocialisme.
4. Dr. Aall hadde før krigen og under okkupasjonen intimt samarbeide med admiral Canaris og hans medartidere oberst de la Parte og prins Hippel v. Hohenstein, idet disse herrer støttet Aalls arbeide for sosialindividualisme. Alle vet at admiral Canaris døde 9. april 1945 i Flossenburger konsentrasjonsleir ved henging.»

Vil utenriksminister Speers datter slippe inn i USA?

Frankfurt: privat til 8. Mai.

Mens riksmminister Albert Speer sover en straff på 20 års tvangsarbeide, har hans hustru og datter vært bosatt i Heidelberg. Datteren som nå er 16 år gammel har sendt inn søknad om å komme på en utvekslingstur til USA. De amerikanske myndigheter i USA har valgt henne og 400 andre unge mennesker blant 2300 søkere og anbefaler sterkt at hun får innreisestillatelse. «Dette er en glimrende anledning for USA til å vise at vi praktiserer det vi preker», sier en amerikansk embetsmann. Utenriksdepartementet i Washington er imidlertid engstelig for at

Katyn-mordene

Da Gøring kom med denne opplysning, trakk oberst Rudenko pistolen — han traff ikke Gøring men drepte to amerikanere

Vi bringer her i oversettelse en fremstilling av den russiske general Borelj i den nasjonalrussiske avisen «Suworowez».

Jeg levde høsten 1946 i en flyktningeleir i Feldkirch i nærheten av den sveisiske grense. Mens jeg var der lyttet jeg til senderen Beromünster. Overføringene var på tysk. — Blant postene var det også referat fra Nürnberger-prosessen. Dette var så interessant at jeg straks skrev det ned. Denne kvelden ble skytningen av de polske offiserer i Katyn behandlet. Den russiske anklager, oberst Rudenko, forsikret at mordene var begått av tyskerne. Etter hva Rudenko anførte kom tyskerne over leiren hvor de polske offiserer var internert, og skjøt dem.

Som svar på dette reiste den tiltalte riksmarskalk Gøring seg, fikk tillatelse av rettens formann, den amerikanske jurist Jackson, til å som vitne uttale Gøring at tyskerne, da de kom til Katyn fant de de polske offiserer allerede død og be-

gravet, og at han, Gøring, hadde et dokument i sin besittelse som bekreftet dette. Etter å ha lett etter et bestemt avsnitt i dokumentet, forsikret han at den som især hadde avgitt en erklæring og meddelte, at hva Rudenko anførte, ikke var i overensstemmelse med sannheten. De fikk i oppdrag å likvidere disse polske offiserer, var ingen andre enn den sovjetiske oberst Rudenko som nå opptrer som anklager i Nürnberg-retten.

«Det er løgn», skrek den sovjetiske anklager Rudenko. Med disse ord sprang han opp fra sin plass, gikk bort til Gøring og fektet med armene som om han ville slå ham. Gøring rettet seg plustelig opp og ga foran alle tilstedeværendes øyne Rudenko et slag midt i ansiktet. Dette var for mye for Rudenko som rev sin pistol opp av lommen og fyrte to ganger mot Gøring. Men på grunn av sin opphisselse skalv han slik på hånden at skuddene gikk forbi Gøring og traff vakter hvorved en amerikansk offiser og en sersjant ble drept.

Norsk Presseforbund som over-høyesterett.

Ingen ærekjær ekskludert journalist må søke medlemskap i Norsk Presseforbund.

København: Privat til 8. Mai.

Det danske politi og de danske myndigheter står maktesløse overfor en beslutning som nylig er truffet om gjenreisning av det danske nasjonalsosialistiske arbeiderparti. Partiets offisielle navn blir det samme som før freden, DNSAP og en av lederne er fru Høvert Nielsen, som sto i sterk opposisjon til Ritz Clausen under krigen. Partiet har organisert en egen stormtroppavdeling, som opptrer i bruskjorter og svarte ridestøvler.

den unge pike vil få mange vanskeligheter i USA. Til å begynne med avviste utenriksdepartementet søknaden, men den endelige avgjørelse er ennå ikke truffet. De amerikanske myndigheter i Vest-Tyskland anbefaler sterkt at frøken Speer får anledning til å besøke USA. De unge menneskene skal innlosjeres i amerikanske privathjem under oppholdet i Statene. I sin søknad skrev den unge dame: «Jeg vil gjerne komme til USA for å lære det amerikanske folk å kjenne, for å sette meg inn i amerikanske problemer».

Hun er speider og går på skole i Heidelberg.

Sjåførene i Oslo og funksjonærene i dagspressens redaksjoner har hver på sin kant etablert en over-høyesterett mot sine fagfeller, som var medlemmer av NS. At sjåførene bærer nesen i en klut, er en sak for seg. Men at redaksjonsfunksjonærene — fra den yngste og nyan-satte journalist til sjefredaktøren, i Norsk Presseforbund med stort flertall har sørget for å holde de tidligere NS-journalister utenfor sin snevre organisasjon, var ikke mere enn å vente. Det har dagspressen gjennom de 7 forløpne år gitt tydelig uttrykk for.

På sitt landsmøte i Trondheim forleden har de etter en 4 timer lang debatt med visse omskrivninger gjen-tatt sitt tidligere vedtak om å holde enhver journalist, som har vært medlem av NS utenfor sin eksklusive krets — dvs. noen er jo inntatt etter sterk proteksjon og på grunn av «formildende omstendigheter». Ellers er vedtaket av den art at vel neppe noen ærekjær tidligere NS-journalist vil gjøre forsøk på å krype til korset. At det er en viss tvil tilstede om Norsk Presseforbunds autoritet i disse saker fremgår av en tilleggsuttalelse hvori «det pålegges hovedstyret å bruke NP's innflytelse for å få

advokaten har sendt ut i denne sin jakt etter beviser har imidlertid neppe gitt det fornskede resultat.

Om det er dette som gjør at saken trekkes i langdrag, skal være usagt; men nå bør den iallfall ikke kunne forhales stort lenger. Dette er ikke bare et oppgjør mellom to privatpersoner, det er et oppgjør med et system. Et oppgjør med så vide perspektiver at almenheten har krav på at det blir gjennomført i full offentlighet.

I det neste rettsmøte ba rettens for mann Gøring om å legge fram det omhandlede dokument og dermed beviset at 12.000 polske offiserer i virkeligheten var gått tilgrunne gjennom en på anvisning av sovjetregjeringen gjennomført skytning.

«Nå», sa Gøring «ber jeg min for-særer om at Retten blir overlevert dokumentet».

Dokumentene ble overlevert. «Retten behandlet dokumentet og erkjente det som ekte. Dokumentet bekreftet at den sovjetiske oberst Rudenko hadde fått i oppdrag å likvidere de 12.000 polske offiserer. Informasjoner over de 12.000 polske offiserers anliggender fra rettssalen e nå forbudt og vil ikke bli kringkastet mere», kunngjorde hallomannen.

Ovenstående har vi hentet fra det tyske tidsskrift «Der Wiederhall» nr. 14-52.

nordmann». I avisenes oppregning av frammøtte deltakere savnet man de tidligere innehavere av Hay's Pensjonat på Bygdøy og av Anne Kures Hotell på Voksenkollen. De skulle sikkert ikke hatt noe imot å ha deltatt i avsløringen av Lauritz Sand.

Til samme tid lot regjeringen Sovjet-monumentet på Kirkenes gå av stabelen. — Dette monument for vennen Sovjet har gjennom mer enn to år vært regjeringen en kilde til store bekymringer og i samsvar dermed har monumentet etterhvert minsket både i størrelse og utforming. Det står ikke nevnt i dagspressen men en anser det som en selvfølge at den utenlandske representasjon i Norge, bl. a. den amerikanske ambassadør, var invitert til høytideligheten. En må nemlig kunne gå ut fra at begivenheten har vært omfattet med stor interesse i de land som står tilsluttet A-pakten.

Vi har tatt til å få en ganske bra «stein-setting» i Norge de siste årene. Så å si daglig innløper melding om reisingen av nye steiner. Alt i dag er antallet så overveldende at Norges heroiske avgjørelse av verdenskrig nr. 2 må ansees sikret i folkets erindring for all historisk framtid.

Mot murene på gamle Akershus festning er reist en kolossal-statue av avdøde Roosevelt, «verdens frelser og velgjører» fra årene 1940—45. Med dette har vi gjort et virkelig karstykke som det står respekt av. Ellers som en amerikansk turist uttrykte seg forleden: «Noe slikt ville vært utenkelig hjemme i U.S.A.»

Montro om det ikke snart går troll i de tyske ord om at «stene har vårt Norge nok av»? Eller hva?

De må derfor søke andre utveier til å skaffe seg orientering om det som skjer både ute og hjemme.

De i 1945 ekskluderte presse-menn og de, som senere har sluttet seg til dem, har intet annet å gjøre enn å skape sin egen organisasjon og sørge for at den blir internasjonalt anerkjent og beskyttet — hva har vi ellers nasjonenes Forbund for. Så får «utviklingen» gjøre resten. Overfor den har NP intet å skulle ha sagt. Misbruk av makt gjør tilslutt eveløs.

Redaktør
Arvid B. Arntzen
Forretningsfører
Per Kvendø
Utgitt av Interessentskapet 8. Mai

Ved Ribe bro

En venn er død. Han var i sin tid medlem av NS hjelpeorganisasjon for fattige og syke og var således en farlig mann. I 1945 ble han satt i politisk omskoleringsleir og ble senere overflyttet til et hospital, da det sto om livet. Han lå i et rom med vindu ut til korridoren og utenfor døren sto geværvakter av den type, som jobbet på tyskernes festningsanlegg under okkupasjonen og som nå var tatt i regjeringens tjeneste. Vi vet ikke om disse nye patrioter skulle verge den syke mot mannen med låen eller avverge at han forgrep seg på søstrene. Overlegen ga i hvert fall, at det var pleierskene som hadde forlangt vepnet vakt.

Hvorfor skrive om dette så lenge etter? Var det ikke så, at alt skulle glemmes for å lette gjenopptakelse i samfunnet av de utstøtte? Jo, det skulle visst være så, men denne mann døde før det kom så langt, og vi som er igjen har derfor dobbelt plikt til å kjempe for grunnloven og rettferdigheten. Grunnloven ja. Vi leser i «Farmand» nr. 23-52: «Selve grunnlovens verdi forsvinner som samfunnets rettsvern, hvis dens klare bestemmelser skal kunne bli tilside-satt av en regjering som tror at snart det ene, snart det andre, vil tjene samfunnets interesser mer enn det å bygge på loven». Dette er riktignok sagt i forbindelse med de revolusjonære tiltak mot næringslivet, men har det gyldighet der, må det også gjelde, når det er tale om den åpenbare hån av grunnloven i det politiske rettsopp-gjør. Den røde justisminister og hans marxistiske kamfeller har tilsidesatt den og fortolket den etter behag. For å sikre seg skinn av rette, manipulerte de med høyesterett og lot de provisoriske an-ordningers menn bli både anklagere og dommere, og for å oppnå ensartethet i behandlingsmåten ble dommerne satt på skoleben-ken hos selveste riksadvokaten. Og disse dukket nakken av frykt for riset bak speilet. Det hele var fortrinlig arrangert og den røde justisminister kunne triumfere over jussens treller, mens grunn-lov og embedsed ble glemte og glemt til evig skam for den norske juriststand. Men allerede i 1947 kunne Lorentz Vogt skrive, at det er «blant almenheten — først og fremst bl. våre jurister — en sti-gende forståelse av at oppgjøret som nå finner sted, ikke er en retts-stat verdig». Svaret kom imidlertid fra regjeringens håndlanger, professor Andenæs som sa: «Enten en er enig eller uenig i den kurs som er lagt, må oppgjøret gå sin gang etter disse linjer. «Eller som major Einar Sagen sa det: «Galskapen var no komen så langt at han lét seg inkje lenger stogga».

Og så driver det videre i forvisningen om at den røde justis-minister og hans krets er de eneste rettstroende her i landet. Men — som dr. jur. Gustav Smedal sa allerede for tre år siden: Justismini-steren minner om ridderen i folkevisen som opprinnelig hadde stort følge. Men han red så skarpt at bare få kunne holde tritt med ham. Og da han kom til Ribe bro, «da red den herre alene». Statsråd Gun dersen er ennå ikke kommet til Ribe bro, men han kan ventes dit nårsomhelst, sa dr. Smedal.

Vi er bange for at dette er for optimistisk, for den røde justis-minister er ennå ikke nådd fram og heller ikke kastet av hesten, skjønt flere og flere ønsker det i sitt stille sinn. I stortingskretser karakteriseres han med ett ord: Arrogant. Og det har han også vist i det politiske rettsoppgjør og har kunnet gjøre det, fordi både men-nene og partiene skjeler til hverandre av frykt for egen posisjon eller av den ikke ukjente makelighet. De vil ikke som hr. Moseid ta hverken truslene i mørket eller sjikanene i stortingssalen.

Det står derfor til oss selv å øke farten i rittet mot Ribe bro, slik at ikke flere av våre venner skal dø, før vårt arbeide er brakt til en lykkelig avslutning. Arbeidets fart og tvngde avhenger av

Den allierte seierssalutt i Bergen i 1945 blir dyr for Norge

Unåde —

på begge sider
av jernteppet

På sin førsteside mandag morgen 9. juni bringer Aftenposten et frasefylt referat fra avdukingen av det russiske krigsmonument i Kirkenes. Man får høre at dette monument for all fremtid skal stå som et symbol på nordmennenes store taknemlighet overfor Sov-jet og som et bevis på det gode forhold mellom to land.

Om det skyldes et tilfelle eller beregning, er ikke godt å si, men på fjerde side i samme nummer bringer bladet et frysende angrep på kommunistene, skrevet av dets ikke ukjente kvinnelige medarbei-der Unn, som uvisst av hvilken grunn har spesiliert seg på hat istedenfor kjærlighet. Bakgrun-nen for hennes angrep er meddelel-sene om at den beryktede Ana Pauker er falt i unåde, de forskjel-lige «utrenskninger» bak jernte-pet og de mange elendommelige «tilståelser» i den forbindelse.

«Utrenskninger» er, som mange vet, ikke noe helt ukjent begrep på vårt eget demokratiske berg-heller. Hvis det derfor er selve prinsippet som sådant Unn er ute etter, så bør hun et øyeblikk ta av seg skylappene og ta seg en titt på sitt eget samfunn.

Vi gråter ingenlunde over Ana Pauker og hennes kolleger. Dog må det på den annen side være tillatt å gjøre oppmerksom på at om man gjennom en tid har fulgt Unns skribentvirksomhet, så sier man uvilkårlig: Gud nåde den stak-ker som faller i Unn-åde! Blant hennes siste ofre tør kanskje pa-stor Forbech ha høstet visse er-faringer, og gamle, elskelige Anna Sethne som av den hissig dame fikk et så kraftig støt under belte-stedet — hvilket vitner om et me-get Unn-fair — at fru Sethne fluk-sens «tilsto» at hun ikke ante hva det egentlig var for et opprop hun hadde underskrevet og at hun selv følgelig straks ville tilbakekalle sin underskrift. Bare hun slapp å falle i Unn-åde.

Det foregår litt av hvert på beg-gje sider av jernteppet!

Unn-sloppen.

Den engelske franciskanermunk,

Roger BACON, sier i et av sine ver-ker (år 1265) mange kloke ord om mulighetene for tekniske oppfinnel-ser: «Der kan gjøres redskaper til å fremdrive skip uten folk som ror, slik at de største fartøyer på hav eller floder kan føres fram med en eneste mann som styrer og med større hastighet enn de var fulle av men-nesker. Likeledes kan det gjøres vog-ner som kan bevegges med uvurderlig kraft uten noen trekkdyr. Likeledes kan det gjøres flyveredskaper slik innrettet at en mann kan sitte midt i apparatet og drive en maskine rundt

Nå ligger regningen på bordet.

Hva sier folket i dag.

Norges militære forpliktelser overfor hovedlandet USA begynner å tyn-ge. Nye 72 millioner skal investeres i utbygging av forsvarsverker og flyplasser, heter det i avismeldingene.

Innen rammen av dette anleggsprogrammet skal bl. a. ubåtbasen i Trondheim flyttes til Bergen. I forsvarsdepartementets redegjørelse heter det ganske bemerkelsesverdig: «Anleggene i Bergen ble delvis sprengt av de allierte styrker i 1945. Dette førte til at stasjonen for de norske ubåter, som først var tenkt lagt til Bergen, måtte flyttes til Trondheim der ty-skernes anlegg var intakt».

Ja, så vet vi at det var «de allierte styrker» som sprengte anlegget i Ber-gen. Ofte og ettertrykkelig er vi blitt innpodet Norges gløvedige innsats i krigen som en av de allierte, og en må derfor kunne gå ut fra at Ola Nordmann også har greidd denne bragden på egen hånd. Det var fullt og helt i frigjøringsdagens ånd å blåse et anlegg eller to i luften som seierssalutt. Vi hadde god råd.

I flere år har nå ubåthavnen i Tr-heim gjort tjeneste som ubåtstasjon. «Anlegget var intakt». Ja, det var såvisst ikke «de allierte styrker»s fortjeneste at de norske ubåter over-hodet hadde et sted å henvises til. Og så i Trondheim forsøkte man nemlig å blåse ubåthallene i luften i de be-ryktede maidager. Det lyktes å ras-sere en av hallene som var under bygging. Men selve hovedbunkeren holt stann. Med sitt 3 meter tykke betongtak var det ikke mulig å jevne den med jorden under seiersmarsjen. Den ble til forargelse for «de allierte styrker» stående. Den ble ganske snart produktionsstedet for de veldi-ge betongkummene som skulle danne fundament i Trondheims dypvannss-kai. Uten et slikt produktionssted ville det ha vært ugjennomførlig å realisere kaiprojektet så rimelig og hurtig som det nå ble. Og da man noe senere kom i hu at landet var i

besiddelse av en del ubåter, og da dessuten ubåthavnen i Bergen var i mindre brukar stann, ble det faktisk litt av en redning at anlegget i Trond-heim var intakt.

Seierssalutten i Bergen ble som sagt ikke billig. Regningen ligger på bordet akkurat nå. Men naturligvis er det ingen nasjon som får bolverket om sin frihet gitt som gave. Riktig-nok fikk Norge en god del krigsmate-riell vederlagsfritt da tyskerne forlot landet. Men som seiersnasjon kunne vi ikke trekke i fiendens avlagte klær. Vi kastet rasket på sjøen, demonter-te kanoner og fly, smettet om og til-intetgjorde etter som det falt seg, og tonn på tonn av tysk ammunisjon senket vi på havbunnen. Alt skjedde i de n samme seiersrus som drev ambro til å skifte flaggstang på Stortinget. Flaggstangen hadde nem-lig båret fiendens flagg.

Forleden kunne en i danske aviser lese om at det også der befinner seg atskillig tysk krigsmateriell på sjø-bunnen. Men nå har engelskmennene bestemt seg for å fiske det opp og nyttiggjøre det så langt det lar seg gjø-re. En må gå ut fra at det snart vil bli satt i gang liknende engelske til-tak her hjemme. Man er begynt å bli mer nøyeregnende med millionene der borte. De fete år er omme.

Rettsstaten.

Av Helge Grønstad.

Bortsett fra A-pressen og det Tha-gaardske Dagblad flyter samtlige andre norske aviser over om dagen av vé-klager over at retts-staten Norge er på fullt glid utover skråbakken. Og i tilslutning hertil holder de merkantile og yrkes-jur-diske organisasjoner store møter, der det brukes hissig og sinte ord mot de politiske gnagere som er ford med å sette til livs de siste re-ster av vår demokratiske frihet og våre grunnlovs-festede rettsprinsip-per.

Vi er ute for et skandaløst anslag mot rettsstatens idé, heter det.

I dag! I dag ja, i 1952, da de «gode, de-mokratiske nordmenn» står i påta-lig fare for selv å bli svidd på pelsen. Det måtte et økonomisk ut-fall til for å få de «gode» til å rea-

rettsstat! Hvorfor har våre retts-bevisste landsmenn — de som selv mener de er så meget, meget bedre enn oss — tidd i mer enn 7 lange år om dette skandaløse angrepet på rettsstaten Norge?

Vi tillot oss i mars 1950 å sende Norges Storting en henvendelse med tittelen «Gi oss rettsstaten tilbake!». Vi pekte der utførlig på de anslag-man hadde gjort seg skyldig i mot rettsstatens bærende prinsipper, og bad om at vår øverste avgjørende myndighet måtte ta skritt til å hale inn igjen på de slakkede rep. Vi ble den gang stående helt alene. — Det var så langt fra at noen av de «samfunnsbevisste» hadde noen tan-ke om å støtte oss, at vi tvert i mot ble hånet for vårt «ubetimelige og grovt injurerende opptak». Og re-sultatet ble følgelig deretter. Almen-

Hatet skal holdes levende

Det er avslørt et Grinimonument på et sted hvorfra ifølge avise-ne tusener av hustruer så ut over fangeleiren hvor deres menn var. Vi går ut fra at også tusener av hustruer etter krigen fra det samme sted har sett ut over den demokra-tiske konsentrasjonsleir hvor deres menn ble holt innesperret bak pig-g-tråden og det elektriske gjerde og med bevæpnede vaktposter i tår-nene, hvis da ikke vaktene jaget dem vekk. Det burde egentlig stå to monumenter på dette sted, men det annet får man inntil videre ba-re «se» for sitt indre øye...

I referatet fra avdukingen får vi høre at herr skuespiller Sigurd Mag-nussen i en «fengende» tale under-streket monumentets betydning og «at det skal minne en glemsom sil-kefront om de ugjerninger som de nazistiske voldsherrer øvet mot vårt lands suverenitet» (!) At nett-opp Aftenposten med henrykkelse har festet seg ved denne uttalelse av skuespilleren, er lett å forstå. Den «glemsomme silkefront» er nok en torn i øyet, det gjelder øyen synlig å puste til hatet og holde uviljen og urettferdigheten ved like for det ellers så gudhengivne blad.

Det er synd på Sigurd Magnus-sen som også i livet velger en så liten rolle. Å så lat han aldri ført velsignelse med seg.

Tilskuer.

Falk og folk

Av hensyn til min hjemmelsmann som ved siden av sin store spøkefull-het også er rikt utstyrt med ordens-sans, og til de faglige lesere tør jeg be om å få rettet en liten trykkfeil i Oslo-brevet om Presseklubben. Det var «falkearter» som ikke lenger var så helt velsett i klubbens lokaler. Er det noe man gjerne vil se der, så er det «folk»! Videre var det ridderkor-set av Vita sjølvrosen den kollegiale vittighet venter å finne på brystet av sin olympiske atom-kollega ved hjem komsten fra Helsinki. Slik spøkes det over Pernilles seidler i sommerkvel-den.

Det er med angst og beven jeg med disse linjer så å si utfordrer Hans Sorte Majestet Trykkfeilsdjevelen. — Ennå huskes jo hvorledes det gikk en aktet Oslo-kollega som for noen år siden brakte et referat fra et mø-te hvor Kronprinsen hadde vært til-stede. I referatet het det: «Kronprin-sen hedret møtet ved sitt nærvær». Redaksjonen syntes en rettelse var på sin plass, og den neste morgen kunne man lese følgende notis: —«I vårt referat fra — møtet sto det ved en beklagelig trykkfeil Kronprinsen. Som alle vil ha forstått, skulle det selvfølgelig ha vært Knorprinsen». Det kom selvfølgelig ikke flere for-søk på rettelser. Hans Sorte Maje-stet hadde fått det siste ord. Skal han få det også denne gang?

Med spent hilsen

Korr.

Møtefrihet en

eller av den ikke kjente makelignet. De vil ikke som hr. Mosele i hverken truslene i mørket eller sjikanene i stortingsalen.

Det står derfor til oss selv å øke farten i rittet mot Ribe bro, slik at vi kan nå den i tide, før vårt arbeide er brakt tll en lykkelig avslutning. Arbeidets fart og tyngde avhenger av hver og en for hvem loven er hellig og rettferdigheten et uavviselig krav.

Brev til Dina Stave

For en stund siden leste jeg en artikkel i «8. Mai» om forholdene i Argentina. Jeg hadde den glede å konstatere at artikkelen var skrevet av Dina Stave. Gjennom en felles bekjent en elev fra Nasjonal høgskulen i Vestby, vinteren 44—45, hørte jeg for en god stund siden at fru Stave var reist til Argentina sammen med en datter. Selvfølgelig hadde hun først sonet den frihetsstraff som «rettsstaten» Norge hadde lagt på henne.

Et sted i det nye testamente står det noe slikt som: — men dersom ingen vil høre på Eder da skal I gå ut av det hus og den stad og ryste støvet av Eders føtter. Det er mesteren selv som sier det til sine læresveiner i det han sender dem ut for å forkynne evangeliet.

Fru Stave fulgte altså eksemplet og rystet Norges støv av sine føtter. Hvor hun befinner seg nå vet jeg ikke; men jeg skulle ønske hun ville få anledning til å lese disse skrevne linjer i vårt blad.

Dina Stave hadde også et evangelium å forkynne. Det var kanskje ikke så mange som i «hine hårde dager» brød seg om hennes evangelium fordi hun gikk i bunad og forkynte norskdom — norskdom ren og ublaert. Bunad var som bekjent ikke for norske dengang. Nisseluene hadde sin glanstid.

Og norske folkedanser og norsk sang og musikk. — Nei, dengang skulle en helst være engelskmann eller russer. Fru Stave har så vidt jeg vet vært mangeårig medlem av Norges Ungdomslag og har sikkert nedlagt et stort arbeide der. Jeg vet at hun reiste rundt i Ungdomslag og på ungdomsskoler og underviste i folkeviseleiker, songdanser og norske stev og folketoner og hun evnet som ingen annen å kalle fram det vakre og stemningsfulle i disse gamle danser. — Rundt omkring i vårt land, på skoler og i ungdomslag lærer de unge disse leiker og senger i dag. En arv fra en rik kultur som flere nasjonal-

nesker. Likeledes kan det gjøres vognner som kan bevegges med uvurderlig kraft uten noen trektdrvr. Likeledes kan det gjøres flyveredskaper slik innrettet at en mann kan sitte midt i apparatet og drive en maskine rundt (resolvens ingenium) ved hvis hjelp kunstig sammensatte vinger slår luften som en flygende fugls vinger. — Uendelig mange slike ting kan gjøres».

sinnede personligheter, bl. a. Hulda Garborg, Kristoffer Brun og Klara Semb tok opp. Dina Stave gjorde det også. Hun inspirerte med sitt sterke sinn de unge til å føre denne kulturelle arv videre. Hun høstet den samme takk så mange andre for sitt nasjonale sinnelag og for sin gjerning.

Verden er nå engang full av små ånder som står rede til å dømme sine medmennesker fordi de selv er for åndsfattige til å forstå andres stor- dom. Vi er mange i den båten — vi som har møt de små og fattige ånder

Og jeg tror jeg med sikkerhet kan si at jeg har alle elevene fra vår skole i Vestby vinteren 44—45 med meg når jeg skriver: Kjære fru Stave!

For oss unge vil du alltid stå som symbolet på en god norsk kvinne. Du brant av energi for din sak og du lærte oss unge å elske det urnorske. Du lærte oss å elske det vakre i vår gamle kultur og selv om skumringen forlengst er falt over høvdingehaugen vil vi alltid huske deg.

De hjerteligste hilsener fra
Ingrid N.

I dag! I dag ja, i 1952, da de «gode, demokratiske nordmenn» står i påtallig fare for selv å bli svidd på pelsen. Det måtte et økonomisk utfall til for å få de «gode» til å reagere over maktmissbruket og til å sette seg til motverge mot grunnlovs-stormerne. Et økonomisk utfall — en prislov — som i sine konsekvenser ville skape infladerte inntekts-forventninger og bringe ebbe i pungen.

Med en slik trussel for øynene månes man plutselig — slik som Fårmand nylig gjorde det — de viktigste prinsipper for siviliserte staters lovgivning, nemlig «at loven skal være gitt før den handling foretas som loven skal anvendes på» og «at loven skal være lik for alle». Nå spørres det bekymret om betydningen av «en uovervurdert innplantning av fremmedlegemer i en demokratisk rettsstat», om «følgene for lovligheten» og om virkningen for «rettsutviklingens psykologiske forutsetninger»!

..I dag gjør man det, ja. I dag da det gjelder dem selv.

Hvorfor stilte ikke ærlige og rettsbevisste mennesker de samme spørsmål i 1945, dengang da man gjorde bruk av ennå mere rettsstridige prinsipper enn nå for å kunne slå hundre tusener av fedrelandsbevisste landsmenn over ende? Deter jo noe av det mest betegnende for hele etterkrigs-oppgjøret at det er gjennomført uten hensyn til nettopp de to prinsipper som Fårmand slår fast er selve grunnmuren i enhver

«samfunnsbevisste» hadde noen tanke om å støtte oss, at vi tvert i mot ble hånet for vårt «ubetnelige og grovt injurierende opptak». Og resultatet ble følgende deretter. Almenheten kunne slå seg til ro med at «rettsstatens» voktere over hodet ikke enset oss.

..Nå vel! I vår henvendelse til Stortinget hadde også vi pekt på hvilke konsekvenser det kunne føre til om man vanvyrde grunnleggende rettsprinsipper. Vi pekte på at man i kommende tider kunne komme til sterkt å beklage at man hadde latt politisk hensiktsmessighet gå foran normal rettsoppfatning. Har man nemlig først innlatt seg på å knipe ut til siden i en snever vending, ja, så er det en gammel erfaring at betenkelighetene ikke entopp vokser i styrke så sant det senere skul- le by seg en anledning.

..De om roper så høyt og så iltert i dag, de får trøste seg med at de ligger som de har redet. De la ikke to pinner i kors for å berge rettsstaten i 1945 — tvert i mot, de var med etter evne for å skyve lasset ut over bakken. I dag har de ikke kref- ter til — hvor gjerne de enn ville det — å dra lasset oppover igjen.

Man sviktet retten for å kunne konstruere «landssvik». Nå sju år etterpå hevner det seg. I dag er det de som svek rettsstaten som selv blir sviktet. Og — for at det gikk slik, bør de først og fremst laste seg selv.

Møtefrihet en menneskerett

Kommisjonen for menneskerettigheter har vedtatt en artikkel om retten til fredelig forsamling. Artikkelen, som skal tilføyes forslaget til pakten om de borgerlige og politiske rettigheter ble vedtatt med 13 stemmer mot 0, mens 5 (Hellas, Polen, Ukraina, Sovjetsamveldet og England) unnlot å stemme. Det heter i artikkelen: Retten til fredelig forsamling skal anerkjennes. Det må ikke anføres andre begrensninger i denne rett enn dem, som er pålagt i henhold til loven og som er nødvendige i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet, den offentlige sikkerhet, den offentlige orden, beskyttelsen av den offentlige sunnhet og moral eller beskyttelsen av andres rettigheter og frihet.

Men — spørsmålet er hvor meget alt dette er verd når det kommer til alvår. Hittil er i hvert fall alt dette snakket om menneskerettigheter i grunnen bare en lek med ord blant dem som f. t. er ved makten.

EN FORLEGGER,
ikke norsk, sier tankefull: Det er komisk, men — de fleste kjente mennesker venter til de taper hukommelsen med å skrive sine erindringer.

Utenrikskrønikk

Triangeldramaet i Italia

De italienske kommunevalg har rystet verden. Det politiske situasjonsbillede viser noen likhet med utviklingen av folkestemningen i Tyskland og man kan konstatere at selvom Hitler og Mussolini er borte og deres politiske system ramlet i gruss, har deres politiske livssyn ikke tapt sitt grep om massene. På samme måte som bonapartistene etter Napoleons fall kom til å spille en aktiv rolle i det nitende århundredes Frankrike, lever nynazismen og fascismen opp igjen og de italienske nyfascister ble denne gang de virkelige seirende ved kommunevalgene i det sørlige og mitterste Italia.

Disse valgene i tilsammen 2300 byer og landkommuner hadde allerede under valgkampen artet seg som en styrkeprøve mellom 3 forskjellige maktkonstellasjoner. De såkalte demokratiske partier hadde dannet en blokk under ledelse av ministerpresident de Gasperis kristelige demokratiske parti, som regjerer i landet og

som hittil hadde makten i de fleste kommuner. Etter sitt langvarige besøk i Moskva var kommunistlederen Togliatti kommet hjem med nye instruksjoner om aktivisering av partiets virksomhet og han allierte seg med Nennis ytterliggående sosialister på felleslister slik at de dannet en «folkefront». I Rom duperte de ennog en hel del intellektuelle elementer slik at de satte opp en liste med 40 borgerlige nøytrale og like mange av kommunister og Nennister. Ja, selv den 84 år gamle tidligere premierminister Nitti hadde lånt sitt navn til dene koalisjon. På den annen side stormet den nyfascistiske-monarkistiske blokk fram.

Takket være de Gasparis smarte orientering ble det store katolske kristelig-demokratiske parti spart for drepene nederlag, men disse rammet til gjengjeld alle de små partier. de Gasperi hadde til en viss grad styrt til høyre og samtidig satt i verk et reformprogram som bidro til at katolikene for det meste holdt

stillingen, ja enkelte steder på landsbygden har hans blokk enn og kunnet erobre majoriteten fra den kommunistisk-sosialistiske folkefront. Men det forhindrer ikke at valgene i sin helhet viser en markant forskyvning av styrkeforholdene på demokratiets bekostning. De demokratiske partier har tilsammen ikke fått så meget som halvparten av stemmene og det betyr at majoriteten har stemt på totalitære kandidater. Mens kommunistene står på stedet marsj, og enkelte steder har gått tilbake, har nyfascistene for alvår trådt fram på den politiske scene og denne koalisjon har funnet gehør hos velgerne. I Syditalia har således de kristelige demokrater fått ca. 35 pst. av stemmene, mens kommunistene og nyfascistene har fått omlag 30 pst hver.

Nyfascisme er dermed blitt en politisk faktor av rang, og utviklingen kan karakteriseres som et triangeldrama mellom de svarte, røde og demokratiske maktpolene. Tiltross for at kommunistene ikke øket sitt stemmetall og at nyfascistene ikke har den samme sterke innflytelse i landets nordre del som i Syden, er allikevel disse valg et varselskudd for de Gasperi og hans demokratiske koalisjon. — Ved de avgjørende parlamentsvalg neste år vil han måtte føre

kampen på to fronter — mot høyre såvel som mot venstre.

Nyfascistene regner selv med å bli den avgjørende faktor ved parlamentsvalgene. De vil komme til å arbeide dristigere og dristigere og deres program er den korporative stat, ikke forskjellig fra Mussolinis Italia. De vil sikkert komme til å kreve sin pris for å delta i Atlantsamarbeidet, Triest innlemmet i Italia, koloniene tilbakegitt og revisjon av grensen mot Frankrike, hvor Italia ved fredsslutningen måtte avgi en bit.

Hva er så årsakene til denne fremgang? Politiske iaktakere mener at inflasjonen, arbeidsløsheten og den lave levestandard har fått mange syditalienere til å lengte tilbake til den gamle, gode fascisme, og i Syden minnes man fortrinsvis dens lyse sider, som ga dem mat, jord og orden. Hertil kommer at mange landarbeidere stemmer som godseierne befaler og at mange av dem kommer fra landets fordums kolonier som Mussolini skapte og hvortil de gjerne vil dra tilbake og at utstyknigen av de store godser har gått mere enn langsomt for å kunne tilfredsstille de jordløse, og disse setter sitt håp til nyfascistene.

Men skal heller ikke se bort fra monarkistene, som har alliert seg med nyfascistene denne

gang og det er betegnet at formannen for Italias monarkistiske parti etter valgene telegraferte til exkong Umberto II, som nå bor i Portugal: «Den store seir i Neapel har åpnet en sikker vei for seir ved de kommende alminnelige valg. Vi skal fortsette i den velbegrunnede forvisning om at vi med demokratiske midler skal gi Italia sin konge igjen!

Det siste nye er at valgene har vekket den kommunistiske sosialist Pietro Nenni. Han har i en tale antydnet at han ville være villig til å slutte opp om de Gasperis kristelig-demokratiske regjering for å styrke demokratiet mot fascismen. Vi vil støtte dem, som har til hensikt å kjempe for våre demokratiske og republikanske institusjoner, sa han. Derfor bør det i det minste innledes et minimum av samarbeide mellom den demokratiske venstrefløy og mellompartiene. Ministerpresident de Gasperi var ikke sen om å svare. I en tale oppfordret han alle italienske demokrater til å slutte seg sammen for bedre å by den fascistiske trussel tross.

En faktor som man må regne med, er den katolske kirke. Vatikanets avis «L'Osservatore Romano» gikk inn for de Gasperi, men pavestolen er begynt å tale med to stemmer. Endel av de

geistlige politikere synes å være temmelig lunkne overfor de Gasperi og de har forsøkt å bane vei for lokale sammenslutninger mellom de kristelige demokrater og monarkistene. de Gasperi, på sin side er overbevist tilhenger av republikken og foretrekker samarbeide med de liberale, som av tradisjon er antiklerikale. Her til kommer at visse vatikanpolitikere også flirter med nyfascistene, så situasjontn må karakteriseres som temmelig broget.

Et moment som også må tas i betraktning er at de Gasperi har opprørere innenfor sitt eget parti. Deres fører er visepremierministeren, den 60-årige Attilio Piccioni, en liberal politiker og parlamentsmedlem inntil Mussolinis diktatur, motstandsmann både før og under krigen, «Toscana befrier» og medstifter og generalsekretær i det kristelig-demokratiske parti. Bak ham vil man kunne skjelne Azione Cattolica, en mektig falanks av aktive katolske legmenn med den kjente lege Luigi Gedda som leder, som finner at de Gasperi er for svak. Meget avhenger av hvorledes de Gasperi vil møte dette opprør. Også det kan komme til å bevirke omsvingninger i italiensk politikk som i dag må karakteriseres som meget labil.

FØLG MED TIDEN

Nytt kvartal begynner 1. juli

**De stadige økende utgifter ved
utgivelsen av avisen fordrer at bladpengene
blir betalt i rett tid**

Sørg for at bladpengene til enhver tid er betalt

De som har fått anmodning om å betale kontingenten — fra oss eller en av våre representanter — bes ordne dette straks så vi unngår å stoppe avisen.

Unngå stans — send kontingenten i dag

Hvor var ordf. Guttelviks trafikkbekymringer — da hans nåværende svigerfar likk belegge et helt kvartal med verksteder, garasjer og parkeringsanlegg kloss inn til byens hovedgate? I dag er han redd for at en liten baptistmenighet skal forårsake trafikkvansker.

— Fortsettes fra side 1 —

ten ligger fremdeles i bebygget. Baptistmenigheten har ennå ikke fått realisert sine gjenreisningsplaner. Noen offisiell begrunnelse på formannskapsets avslag foreligger ikke.

Derimot gir plutselig de kommunale sjefer lyd fra seg fra en helt annen kant. Byggetomtens eier får en vakker dag et kommunalt rundskriv. Innledningsvis redegjør skrevet for hvordan gjenreisningen av byen har tvunget bebyggelsen ut i «de perifereste strøk», og at dette i stor grad skyldes at «en stor del av de som eier bygge-

klare tomter i det brente område ikke har bebygget disse og derved ikke gitt mulighet for boliger til de hussøkende. Skal dette forhold fortsette vil resultatet muligens bli at det ikke blir behov for oppførelse av hus på de ubebyggede tomter i sentrumsområdene — en utvikling som ville være høyst uheldig såvel i reguleringsmessig som i økonomisk henseende.»

I tilknytning til rundskrevet følger så et spørreskjema, hvor tomteeieren skal besvare bl. a. følgende:

Har De planer for å bebygge De-res tomt?

I tilfelle De ikke selv har byggeplaner akter De å selge tomten?

O.s.v.

Ja tenk, — slik lyder kommunens skriv, undertegnet av bygningssjefen. Det hele får preget av komedie, klosset spilt av dilettanter.

Saken gir forøvrig inntrykk av å ha en bakgrunn som er alvorlig nok. Riktignok har ikke formannskapet funnet det formålstjenlig å begrunne sine avslag. Men dette vil ikke si at formannskapsmedlemmene har greid å hemmeligholde hvilke beveggrunner de har fulgt. Det forlyder bl. a. at et formannskapsmedlem skal ha sagt: «Jeg er ikke interessert i dissentermenigheter». For ordførerens vedkommende skal han iflg. et forlydende ha fremholdt, at tomtene ikke var heldige for et slikt forsamlingshus, idet det ville forårsake køer og trafikkvansker. Jo, det later til at begrunnelsen har vært saklig!

Hvor var ordførerens trafikkbekymringer da man sin tid tillot Kirkelandets største mekaniske bedrift, Halås' Automobilverksted & bilreparasjon, et helt kvartal med sine

Revisjon av Haagerkon- vensjonen

Direktøren i det danske sivil forsvarsstyre har gjennomgått den 4. Genferkonvensjon hvis formål er å beskytte sivilbefolkningen under krig. Han fastslår at man i Genf kom så langt som det på det givne grunnlag var mulig, men en sivilisert verden kan ikke bli stående ved det, mens krigsteknikken skrider fremad med et voldsomt tempo. Man må håpe på at Haagerkonvensjonen snarest tas opp til fornyet behandling med særlig henblikk på en begrensning av krigsmidlene og luftkrigen og spørsmålet om de åpne byer. — Visse ytre omstendigheter synes etter den annen verdenskrig ikke helt ugunstige. Paris og Rom gikk ut av krigen med få skrammer og det viser seg å være riktig at den strategiske bombing ikke svarte til forventningene. Man kunne ikke ved luftangrepene alene knuse fienden og for såvidt har ikke teorien holdt stikk om den totale krig, denne teori som var en medvirkende årsak til at det ikke lyktes å gjennomføre internasjonale regler om luftkrigens begrensning.

INNSPURTEN er begynt.

«Ka f.... e' det så går a' de. De seier at De ikkje arbeier. De sjønner De ødelegger resymeet vårt på den måte, men bare vent te' siden for eg har De oppskrivnen nere i katteketet vårt.»

Dette er en smakebit fra

Eventyret om «Solbris»

av R. ASTRUP NIELSEN

Boken blir på ca. 300 sider rikt illustrert med tegninger og fotos, pent og solid innbundet.

Støtt opp om forskuddsalget og send Deres bestilling med

kr. 23.00

til

**Hans Martinussens Forlag
BERGEN.**

Forskuddsbestillinger mottas også av følgende:

I OSLO: A-S Bokhjørnet, Stortingsplass 7 og Thorger Wiik, Maridalsveien 205, tlf. 41 45 64 og 38 00 08.

I Stavanger: Ingeniør P. Thjømøe, postboks 122, tlf. 21133.

Vanlige bestillinger for leveranse når boken kommer, mottas av samtlige landets bokhandlere.

Ved postoppkravbestillinger, bes De vennligst benytte bestillingsseddelen annet sted i bladet.

Bestillingsseddel.

Herved bestilles fra HANS MARTINUSSENS FORLAG, Bergen, ekspl. R. Astrup Nielsen: **EVENTYRET OM «SOLBRIS»** a kr. 23,00 innb. mot postoppkrav

Navn:
(skriv med blyant)

Adresse:
(skriv tydelig).

HARSEM er på grunn av 20 punkter i sine bøker på tilsammen 530 sider dømt for «bevisst bakvasking av rettsoppgjøret».

Hans siste bok «Rettsoppgjørets svarte flekker» 200 sider — kr. 10,— og «Folkedommen over rettssvikene» 55 sider — kr. 1,— kan ennå skaffes. Send Deres bestilling gjennom «8. Mai» og bøkene vil bli Dem omgående portofritt tilsendt.

Dresser, sydd etter mål.

Vi mottar stadig brev fra begeistrede kunder. Omtrent alle brev inneholder disse ordene: — «enten var jeg særdeles heldig — eller dere er usedvanlig flinke — dertil så rimelige priser —». Bestill dress De også — la vår lange praksis komme Dem til gode. — Skriv etter tøyprøver og målskjema.

P. SPORSEM KONFEKSJONSFABRIKK — Aukra.

Gulvbelegg

Vårt gode Magnesittbelegg fremdeles på lager. Bruksanvisvaren. — Telef. Krøderen 15 b. pøtt gures søpues usøt 107 2000
KRØDEREN FRUKT OG BÆR.

Ny aksjeleilighet.

2 vær. kjk. m. kjøleskap, bad, elektr. oppv. Tlf. sentr.b. i Oslo stilles til disp. 4—6 uker i sommer fullt møbl. motstet v. sjøen ell. på fjellet v. vann, sentr. b. m. pl. til 4—6 voksne. Uten tomkostn. Svar snarest m. alle oppl. til forlagsredaktør Arne Pauss Pausset, Johs. Brunsgt. 12 C, oppg. B, 1, Oslo. — Tlf. 60 25 36.

Se her!

Livstidfanges hustru søker ferieanbringelse for sine to kjekke gutter, 10 og 7 år, enten hver for seg eller — helst — på samme sted. En rimelig betaling kan ydes. Henvendelse til Forbundet, Kierschows gt. 5, Oslo. Telefon Oslo 37 76 96.

Stilling ledig.

Ung, sterk, arbeidsvillig mann med førerkort får ansettelse i vår bedrift straks. Hybel kan skaffes.

**Anders A. Stridsklev A-S,
SKIEN.**

Vekkerur

Kr. 18,10 — 21,50 — 23,50 —
24,75 — 25,50 — 27,50 og 34,60

Har du et godt foto, eller helst en film av et slikt, du er særskilt gla i og daglig kunne ønske å ha for øye på din vegg? Send det til meg! Jeg lar det

vikning som vil være høyst an-
dig såvel i reguleringsmessig som i
økonomisk henseende.»
I tilknytning til rundskrivet følger
så et spørreskjema, hvis besvarelse
skal besvare bl. a. følgende:

Nye Stalin-rykter.

Radio Free Europa forteller at
Stalins leger alvorlig har rådet
ham til å trekke seg tilbake fra al-
le sine stillinger for å skåne sin
hurtig sviktende helse. Kilden for
denne meddelelse kan ikke røpes,
sier en representant for Radio Free
Europa, men, sier han videre, hvis
vi ikke kunne stole på meddelelsen
hadde vi heller ikke brakt den. Sta-
lin skal ha besluttet å følge legenes
råd, og dette har intensifisert strid-
en Malenkov og Molotov. Stalin
har i den siste tid ikke kunnet spille
rollen som maktfordeler, og til
tross for at han etter alt å dømme
foretrekker Malenkov som sin et-
terfølger, er han engstelig for å
støte Molotov og hans tilhengere.
I slutten av sin utsendelse hevder
RFE at en åpen strid mellom de
to maktfaktorene eventuelt kan le-
de til en innbyrdes krig og en slutt
på Stalins makt. — Ja, slik for-
teller RFE, som for regning av ame-
rikanerne sender ut sine meddelel-
ser fra en stor stasjon i München.
Den er beregnet på folkene bak
jernteppet og er et ledd i den kalde
krigen.

sker. Jo, det later til at begrun-
sen har vært saklig!
Hvor var ordførers trafikkbe-
nefning da man sin tid tillot
Kirkelandets største mekaniske be-
drift, Halås's Automobilverksted å
belegge et helt kvartal med sine
verksteder, garasjer og parkerings-
anlegg kloss inn til byens hoved-
gate. Spilte det kanskje en viss
rolle at Halås muligens ville bli ord-
førers svigerfar? Og skal hans
innstilling overfor Baptistmenighe-
dens byggeplaner bety at han be-
trakter denne lille, og fordringsløse
gruppe av aktive kristne som et
uønsket element i samfunnsliv?
Og med hensyn til rundskrivets hen-
visning til tomtenoden i sentrum, kan
det være på sin plass å minne om
den nye brannstasjonen. Den 2 eta-
sjer høye bygningen sammen med
den kjempemessige gårdsplassen om-
fatter et areale som før krigen ga
plass for 19 bolighus.

Landets gjenoppbygging og vårt
største samfunnsproblem, husnøden,
er de to store hovedpunkter denne
saken først og fremst berører. Ingen
steder kommer disse problemene kla-
rere i dagen enn i de brente byer. In-
gen steder kan en bedre iaktta ar-
beiderpartiets evne og vilje til å være
skapere av et velferdssamfunn. —
Disse små eksemplene fra dagens Kri-
stiansund kan kanskje vise hvor langt
denne evnen og viljen når, — omsatt
fra valgjesk og brosjyrepropaganda
til realiteter i det daglige liv.

krig, denne teori som var en med-
virkende årsak til at det ikke lyke-
des å gjennomføre internasjonale reg-
ler om luftkrigens begrensning.

Se her!

Barnløst ektepar i 30-årene, husløs
fra 1. juli, søker 1 ell. 2 rom, møbl.
ell. ikke, for kort el. lengere tid i
Oslo ell. omegn. Alt har inter. Om
nødv. noe hjelp i huset. — Hvis De på
noen måte kan hjelpe oss, så venn-
ligst ring 56 20 39 mell. 3 og 6 mand.
ell. tirsd. og avtal konferanse.

Kontorarrangement i Oslo.

Jeg har centralt beliggende
kontor med telefon i Oslos beste
strøk. Ønsker forslag om arran-
gement snarest.
Eksp. anviser eller telefon Oslo
46 71 43.

Solid herre

i fast stilling søker værelse eller
hybel i Oslo. 27 år. Sengstøyt sjøl.
Bill. mrk. «Kontormann nr. 191».

ranse har boken kommet, me-
tas av samtlige landets bok-
handlere.

Ved postoppkravbestillinger,
bes De vennligst benytte bestil-
lingseddelen annet sted i bladet.

OVERRETSSAKFØRER BJØRN SLENES

Aasnesgården, Notodden.
Telefon 486.

Ferieopphold.

Liten hytte ell. 1 v. kjøkken
ønskes leid 2—3 uker fra 12. 7.
2 voksne. Skriv til postboks 2035,
Oslo.

Kvinne

30 år m. 1½ års datter søker stil-
ling. Har øvelse som husmor, sy-
kepleierske, kontordame. Bill. m.
«Snarest nr. 189».

Husk kontingenten

Vekkerur

Kr. 18,10 — 21,50 — 23,50 —
24,75 — 25,50 — 27,50 og 34,60

Sendes mot oppkrav.

Urmaker R. Gjessing,
Drammen.

Bekjentskap.

Forretningsmann, enkemann, først
i 50-årene som har v. NS, søker h. d.
bekj. h. enke ell. skilt p. g. av NS, m.
være slank, gj. mørk. P. fremt. Gj.
foto. Vil få hyggelig hjem i nybygg
på Sørlandet. Gjerne sylike eller vil-
lig arb. litt i forretn. til felles beste.
Pil. mrk. «Kanskje smiler lykken
nr. 183».

Optima kontorskrivemaskiner

Tysk presisjon og kvalitet i
toppklass. Vakker strøm-
linjefasong. Pris kr. 1090,—
omgående levering. Skriv til
Sverre Jacobsen, Ilseng.

Har du et gildt foto, eller
helst en film av et slikt, du er
særsomt glad i og, daglig kunne
ønske å ha for øye på din vegg?
Send det til meg! Jeg lar det
forstørre til 18x24 cm. og farge-
legger det i garantert prima
kunstutførelse med lys ekte Ko-
dak oljefarger for kr. 11,50 og
kr. 13,50 henholdsvis for film eller
gammelt bilde. Forstør. alene
kr. 5,50 og 7,50. Anm. — om mu-
lig — spesielle farger f. eks. på
klær, hus, dyr e. l. Oppkrav.
Harald Hovind, Holt
i Aust-Agder.

Direktør Arne Bergsvik skr.:
«Make til fargelegging har jeg
ikke sett. Det er utenkelig, at
bildene ikke er et vaskeekte for-
gefoto. Jeg skjønner ikke hvor-
ledes dette er mulig. Slike far-
genyanser! Slik nøyaktighet!
Gratulerer gamle venn. — og
kunstner.»

Frontkj. m. fam.

sker sikker fremtidsstilling med
leilighet og trivelig arb.plass. —
Gjerne på landet eller småby.
Kan litt av hvert — resten læ-
res. Allsidig praksis, sertifikat
og arb.lyst. B. m. «Snarest nr. 188»

«8. Mai»

kronikk 20. juni 1952

Vi skriver historiens dom i dag.

XVIII.

Så hadde man spørsmålet om «den
norske strafferetts virkekrets»,
jfr. straffelovens 1. kapitel. Herom
sa departementet:

«Forslaget har ikke gjort noe av-
vik fra de alminnelige bestemmelser
om den norske strafferetts virke-
krets. Herav vil følge at de nye be-
stemmelser får anvendelse på for-
brytelser mot utkastets § 2 hva en-
ten de er begått i Riket eller i ut-
landet.»

Dette er også galt: Etter vårt
parlamentariske styresett av 1884
parlamentariske styresett av 1884
svar med Stortingets flertall, men
gruppeavstemningen i 1940 viste at
regjeringen ikke hadde Stortingets
flertall bak seg.

Videre ligger anordningen uten-
for Kongens (regjeringens) myndig-
hetsområde ifølge Grunnlovens § 17.
For å finne anvendelse på nordmenn
i det okkuperte område måtte den
ha okkupasjons godkjennelse, og
det er en absurd tanke.

Videre kunne i så fall anordnin-
gen først gjøres gjeldende etter
kunngjøring som foreskrevet i lov
av 1876. Jfr. forevrig hva vi tidli-
gere har klarlagt om de legale for-
hold under okkupasjonen.

På nordmenn i utlandet kunne
anordningen heller ikke finne an-

vedelse fordi den ligger utenfor
nevnte myndighetsområde, fordi re-
gjeringen ikke hadde Stortingets
flertall bak seg og dessuten opp-
står også her spørsmålet om kunn-
gjøring.

Høyesterettsjustitiarius Paal Berg
etablerte seg i egenskap av hjemme-
frontsjeff under okkupasjonen som
et slags selvbestalt Storting, hans
«front» ga paroler med «lovs» kraft
skjønt vel ingen lovgiver noen gang
har hatt mindre ansvarlighet enn
nettopp det anonyme begrep «Hjem-
mefronten».

Som hjemmefrontsjeff er Paal
Berg medansvarlig for landssvik-
anordningen, man kan vel si at sje-
fen satte sine folk i gang med ut-
arbeidelsen. Berg må ha vært for-
beredt på den innvending mot an-
ordningen at den var i strid med
Grunnloven, som de øvrige anord-
ninger. Man må anta at han derfor
tok sine forholdsregler: Erik Solem
ble ekstraordinær landssvikdommer,
lagmann i Eidsivating lagstol, og
denne mann avsa 12. juli 1945 dom
for at hans egen og medarbeideres
grunnlovstridige anordning god-
kjentes som rett, skjønt Solem selv
i premissene erkjente at anordnin-
gene var grunnlovstridige, jfr. Odels-
tingprop. 92, s. 78, bilag 3.

Saken kom for Høyesterett og der

satt dommere med medansvar for
anordningen fra sin virksomhet i
Hjemmefronten og dens ledelse. De
strødde sand på Solems dom og sin
egen lov, prejudikatet for den vide-
re massekjøring ved alle rettene.

Etter norsk forfatning er det
Høyesterett som avgjør om en lov
eller anordning er grunnlovstridig.
Høyesterett er den tredje statsmakt.
Men det er da forutsetningen at
Høyesteretts medlemmer ikke selv
har gitt loven eller har vært med
på det.

«Riksstretsloven» av 5. februar
1932 bestemmer derom i § 17:

- «Det medlem av Høyesterett som
a. meddeler noen part veiledning el-
ler råd i en sak som står for
Høyesterett eller som kan komme
inn for Høyesterett,
b. eller i noen betenkning eller inn-
stilling medvirker til noe som er
stridende mot Grunnloven,
c. eller i sin embedsgjerning for-
virker ved handlinger eller unnlæ-
telser medvirker til noe som er
i strid med Grunnloven eller lov-
givningen,

straffes med bøter eller hefte eller
fengsel inntil 10 år.» (uth. her).

Refleksjoner er her overflødige.
Loven synes, som i mange andre
tilfeller i Norge siden 1945, å ha
tatt seg en lur. Og høyesterettsju-
stitiarius Paal Berg fikk Kongens
fortjenstmedalje i gull.

Som organisert for å gjøre aktiv
motstand mot okkupasjonen er en
partisanbevegelse, som foran nevnt,
folkerettsstridig.

De, som organiserer, leder eller
slutter seg til en slik «hjemme-
front» stiller seg utenfor det retts-
forhold som den nasjonale stats-
makt har instituert for befolkning-
en på okkupert område.

Som følge herav må Hjemme-
frontens menn i rettslig henseende
a priori antas å være inhabile til å

medvirke i et senere rettsoppgjør
mot denne befolkning.

Derfor var såvel Paal Berg som
Erik Solem og senere rikssadvokat
Sven Arntzen (dessuten i. allfall
høyesterettsdommer Ferdinand Schjel-
derup) ugildige til å medvirke i retts-
oppgjøret, da de tilhørte Hjemme-
fronten, foruten at de tildels forfat-
tet landssvikanordningen.

Det samme må forøvrig gjelde
både læge og lærde dommere i sam-
me kasus. Men i norske landssvik-
retter satt læge dommere med hjem-
mefrontmerket på jakkeoppslaget.

Den franske statsmann baron
Charles de Montesquieu (1689—
1755) sa i et av sine verker om sta-
ten og statsretten:

«Alt ville være tapt, hvis sam-
me mann eller samme gruppe av
overordnede utøver disse tre mak-
ter: å lage lover, å sette dem i verk,
å avgi dom i kriminelle saker og
rettsretter.» «Hvis» fordi han ikke
kunne tenke seg til en sådan situa-
sjon, som ville bety at alt var tapt
for vedkommende land.

Professor Skele ga i «Landssvik»
en utførlig betenkning over lands-
svikanordningen. Han sa:

«Til straff etter anordningens § 2
nr. 1, a, kreves bare det objektive
at tiltalte etter 8. april 1940 har
vært medlem .. av NS». Og: «Det
skal ikke være overlatt til domme-
rens prøvelse om denne organisa-
sjon .. har virket i strid med de
nevnte bestemmelser i straffeloven
(kap. 8 og 9) ..».

Videre: «Ingen av de foran nevnte
anordninger har noen rettsgyldig-
het. Om alle gjelder at deres inn-
hold ligger utenfor rammen av Kon-
gens lovgivningsmyndighet. Og an-
ordninger som bestemmer nytt eller
skjerpet ansvar, er ugyldige også av
den grunn at de strider mot Grunn-
lovens § 97: «Ingen lov må gis til-
bakevirkende kraft».

«Straffeskjerpelser inneholder og-
så anordningen av 15. desbr. 1944,
derved nemlig at den foreskriver
kumulasjon av frihetsstraff med bø-
ter uten høydegrense og med et
vanærende tillitstap. Det vesentlig-
ste i denne anordning er imidlertid
bestemmelser som utvider adgangen
til å straffe og til å legge erstat-
ning.» (uth. her).

* «Det er unektelig en hard ordning
at han (NS-medlemmet) ikke skal
ha adgang til å få dommen prøvd av
høyere rett. Vi har aldri i vår retts-
historie hatt en sådan rettsløshet.»
(uth. her).

Direktør Lorentz Vogt skrev i
«Vern om Grunnloven» s. 49 om
landssvikanordningen:

«Denne anordning er forberedt
av en av «Kretsen» (Hjemmefron-
tens indre ledelse) nedsatt komite
.. den er gjennomgått av et ano-
nymt utvalg, hvor høyesterettsju-
stitiarius Paal Berg skal ha øvet
sin innflytelse. Den er senere kom-
mentert og satt ut i livet av en ano-
nym justiskomite i Stockholm. Den
megen anonymitet er beklagelig og
ikke stemmende med norsk retts-
oppfatning og praksis. Alle tre
gruppens uttalelser er preget av
hevn og manglende balanse. Det
fremgår av deres premisser at de
forstår de beveger seg på gyngende
grunn. Flere grunnlovbrudd legger
vansker iven. Grunnloven § 97
mot å gi lover tilbakevirkende kraft
søker man å manøvrere bort.» (uth.
her).

Videre: «Man forbereder en lov-
givning, som mer er en forhånds-
dom enn en lov. I utformningen av
denne forhåndsdom deltar forskjel-
lige mer eller mindre anonyme per-
soner. Av disse overtar senere en
— advokat Sven Arntzen — den
øverste påtalemyndighets rolle. Lag-
mann Solem den sentrale lagmanns-
stilling. I Høyesterett sitter justis-

tiarius Paal Berg og Ferdinand
Schjelderup. De samme menn kom-
mer derved til å øve avgjørende inn-
flytelse på alle trinn av oppjøret.
Forholdet er ikke betryggende og
det blir det ennå mindre ved den
aggressivitet som er vist fra første
stund.»

«Hvor det gjelder å bedømme en
anordnings lovlighet, ligger det i sa-
kens natur at de menn som har del-
tatt i dens utarbeidelse, ikke etter-
på står objektivt til spørsmålet.»

«Rikssadvokat Arntzen holder vel-
ledende foredrag for dommerne,
som merkelig nok møter mannsterk
fram for å motta belønning. Dom-
merforeningens formann blir så be-
gelstret at han vil at foreningens
medlemmer — dommerne — ved
votering skal slutte seg til foredra-
get. (aktoratet, vår bemerkning).
En slik votering ville ha gjort samt
lige tilstedeværende inhabile ved be-
handling av senere landssviksaker.
Men dette noe eiendommelige for-
slag ble forhindret ved en mer be-
sindig høyesterettsdommers inngri-
pen.» (uth. her).

Når det gjalt å forhåndsbinne
dommerne, kunne møte holdes i dom-
merforeningen. Når det derimot
gjalt å drøfte landssvikanordningen,
kunne dette ikke tales. Dommer
Didriksen ga, ifølge Smedal, s. 134,
den opplysning at «Dommerforenin-
gen hadde planlagt møte, hvor bl. a.
anordningen skulle drøftes. Men mø-
tet ble etter henstilling fra ledende
hold utsatt.»

Det er senere opplyst at man og-
så fra sakførerhold hadde forsett
å få landssvikanordningen opp til
diskusjon, og da i et åpent møte i
Sakførerforeningen. «Myndighetene
nektet oss dette møte», skrev over-
rettsakfører Per Lødrup i «Adres-
seavisen» 10. juni 1948.

Rikssadvokat Arntzen fikk Stør-
kors av St. Olav.

Forbundets fremtidige arbeide er avhengig av din vilje — din støtte.

Av direktør Arne Bergsvik.

For redje gang kaller vårt Forbund på alle de som ble offret for maktthavernes, «rettsoppgjør», på alle de som ikke vil ha skjendelsstemple «landssvikere» sittende på seg og på sine etterkommere.

I året som gikk falt vår formann Hroar Hovden på sin post. Våre medarbeidere Nils Vikdal og dr. Smedal er også borte, likeså vår store seer Knut Hamsun. Minnet om disse forplikter oss til økt innsats for vårt krav om rettferd.

Vi krever ikke annet enn rettferd. Aldri er noen kamp kjempet med blankere våpen: sannhet og rettferd, mot løgn, falskhet, makt- overgrep og undertrykkelse av kjennsgjerninger.

«Vi må avvente historiens dom».

Stor og uredd læge 60 år

Dr. med. og direktør for Røde Kors sykehus i Oslo Johannes HEIMBECK fylte 60 år forleden. Han har hatt en særdeles omfattende og grundig utdannelse som lege og har et internasjonalt navn, som særlig er knyttet til belysningen av lungetuberkulose smitteforhold.

Stor oppsikt i den medisinske verden vakte hans undersøkelse av sykepleierskenes risiko for å bli tuberkulosemittet. Dette arbeid drev han i sin tid som reservelege under overlege Scheel. — Det ledet til popularisering av BCG-vaksinasjonen mot infeksjonen.

Men dr. med. Heimbeck har ikke bare nøyet seg med en usedvanlig innsats på tuberkuloseforskingens område. Som sanitetsoffiser deltok han som lege ved Røde Kors ambulansen i Finnland i 1918 og som sanitetsoffiser i vinterkrigen mellom Finnland og Russland i 1939. Han er altså ikke bare en lege-gud i hvit kappe, men en tapper mann og et varmhjertet menneske.

Dette viste han også under rettsstatens behandling av nå avdøde generalkonsul Hildisch, som han hjalp det han kunne. Dette var modig gjort av direktøren for Røde Kors sykehus da det jo var en dominerende del av Oslo's «fine verden» som ledet ødeleggelsen av Hildisch.

Derfor er det på sin plass at «8. Mai», som vil være lovens og menneskelighetens herold, — hylder den evigunge og uredde Dr. Heimbeck.

ALEK

50 år

Oskar Andreassen

som er kjøpmann i Mohamn, Espenes-

sier rettsoppgjørets iscenesettere og utøvere samt deres medløpere. Vel i håp om å unngå dommen i egen levetid og i håp om velvillig behandling av tilstøtete akter. Kynisk vil de offret titusener eller hundretusener medborgeres velferd og ettermæle på egen interessens alter.

Støttet av den overhåndtakende moralske forfall våger de å avslå granskning av notoriske kjennsgjerninger som motsirende er vristet ut fra historieforfalskningens faste grep. Kjennsgjerninger som kullkaster den offisielle versjon om handlinger og utvikling som tilsammen har skapt det bristende grunnlag for forfølgelsen av den store gruppe rettenkende medborgere. De som måtte gjøres til syndebukker, til lynavledere fra bevisstheten om de egne forsyndelser.

Og offrene måtte slås over alle grenser hardt ned, så hardt at de ikke mer kunne løfte hodet i selvforsvar. Det oppnådde man da også i en sørgelig stor grad.

Men sannhets sak selrer i nederlag, hodene reiste seg i protest. — Først de få, så fler og fler, i dag står tusender med åpent visir klar til videre kamp for sådan opplysning som kan åpne det norske folks øyne for hva som virkelig er lov og ulov, moral og umoral, sannhet og løgn, rettferd og urett. For vår egen skyld og ikke minst for Norgese skyld.

I dette store oppgjør er ennå mange passive. Til alle disse vil vi i dag rope ut: våkn opp, bli med i våre rekker, vær med å offret for vår felles sak. Hva nøler I etter? — Husk ett lever etter at du selv er borte: ettermælet! Husk det for din egen og for dine barns og barnebarns skyld!

En ting måtte være klart for alle: Et Forbund som vårt, satt ut i livet i en tid da hvem som helst straffet kunne slå ned på oss, da myndigheter og organisasjoner søkte å underkue oss av all sin makt, da Stortingets talerstol ennå i 1952 kalte oss samfunnets kreftbyller, måtte ha sin tid før det kunne bli sammensveiset. Ingen utenforstående aner hvilke tapte slag der er kjempet ut, hvilken motstand en møtte innad og utad. Arbeidsoppgaver måtte legges hen fordi tilslutning manglet.

Men etterhånden har dog arbeidet tatt fastere former, for døren står bl. a. den nå lenge forberedte granskning ved internasjonale rettslærde. — Kan en sådan granskning gjennomføres, og det er nå mere et økonomisk spørsmål, da vil vi kunne tre fram for det norske folk og for hele verden med uigjendrivelige dokumenter på rettferdigheten i våre krav om oppreisning.

Vi frykter ikke innholdet av sådanne betenkninger, det er betegnende at maktthaverne frykter det.

Selv om maktens rett en tidlang fremdeles kan herkse, så har i allfall verdens historie til i dag alltid vist, at urett i det lange løp ikke kan bestå.

Men alt arbeide er avhengig av din vilje, av din støtte, av at Forbundet vet, at de thar deg i ryggen. Derfor må du være med, allerede i dag!

Og vel møtt, flest mulig, til landsledermøtet og stevnet på Toten 9. og 10. august.

Hva har Dere gjort med frontkjemperne?

«Vårt Land»s utsendte medarbeider skriver fra Augsburg bl. a.:

— Var De i de tyske styrker under krigen?

Dette underlige spørsmål møtte meg i hotellresepsjonen i Augsburg. Jeg holdt på å fylle ut fremmedskjemaet, og var kommet til punktet: Nasjonalitet. Portieren så på og da jeg skrev «Norwegisch», kom han med spørsmålet. Jeg sa opp, muligens noe desorientert, og svarte nei. — Det var mange nordmenn med i de tyske styrker, fortsatte han. Jeg traff mange fra «Viking» her i Tyskland. Og han spurte: — Hva har dere gjort med de norske frontkjemperne? — De var jo meget gode soldater. — Muligens, svarte jeg; — men de ble dømt som landsforrædere.

— Landsforrædere? De kjempet jo mot kommunistene, akkurat som de allierte, og også v. tyskere, gjør i dag.

LIVET IDAG.

«Akk, hr. general, i dag finnes det bare et problem, et eneste verdensomfattende problem: — Påny å gi menneskene et åndelig liv, en ny åndelig uro. A la noe i stil med den Gregorianske hymne regne ned over dem. Hadde jeg hatt troen, er det gitt at jeg ovenpå dette «Nødvendige og beskitte arbeide» ville ha gått i kloster. Man kan ikke leve på politikk, kjøleskap og kryssord. Man kan ikke leve uten poesi, uten kjærlighet, uten farver. Det lar seg ikke gjøre». Slik skrev den franske flyverdikter Antoine de Saint-Exupery kort før sin død til sin general. Det er et budskap fra en stor humanist til etterlekt.

Det er ikke klokt å kreve store ting av små menn.

«Ikke et ord i avisen!»

Et spørsmål til hr. Georg i Aftenp.

En medarbeider i Aftenposten ved navn Georg har, som vi har lest om i 8. Mai, raljert over tyskernes forbud mot å omtale en viss hendelse i forbindelse med krigen. Ja, det er jo en daglig lekse i avisene å lire av seg slike angrep på den såkalte «nazistiske» og «fascistiske» presse.

I den demokratiske presse hersker derimot — som vi vet — ganske andre tilstander. Der får alle meninger fritt komme til orde og intet stikkes under stol. Og all reportasje er avsluttet uten tendens, rettsreferatene er strengt objektive og kjærlighetens «angelium» forkynnes hver lørdag for 75 kroner pr. spalte.

I den demokratiske presse opplever man aldri diktaturets tåpelige og nedverdiggende ordre: «Ikke et ord i avisen».

Hr. Georg tilhører en etter eget siigende overordentlig demokratisk avis som ved enhver anledning slår seg på sitt bryst og forsikrer allverden om sin storartethet.

Hr. Georg kan neppe være helt uvitende om at det her i landet er utkommet en rekke bøker som på en akademisk og nøktern måte behandler det såkalte rettsoppgjør. La oss f. eks. nevne etpar, bøkene av høyesterettsadvokat Smedal og sekretær Haakon Meyer. Såvidt vites, har disse bøker til dato ikke vært gjenstand for omtale i hr. Georgs avis. Vi husker også hvorledes hr. Georgs avis behandlet overlege Johan Scharffenbergs dokumentariske bok, den affære endte forøvrig med spott og skam både for bladet og dets tilkaltte hjelpe øvnn, professor Keilhau.

Med disse ting i frisk erindring vilde det være meget interessant om den frihetsbegeistrede hr. Georg ville anstille de nødvendige undersøkelser og offentlig besvare følgende spørsmål:

Hva er grunnen til at hans egen avis ikke har omtalt de nevnte to bøker?

Hvem er det som i tilfelle har dekretert: «Ikke et ord i avisen!» — redaktørene, bladets eiere som ifølge instruks for bladets redaktører har den øverste myndighet i alle større prinsippsspørsmål, — eller en eller annen «myndighet» og i tilfelle hvilken?

Hr. Georg kan kanskje samtidig svare på hvorfor hans redaktør nekter å innta saklige redegjørelser for de såkalte «landssvikernes» syn? Er det av hensynet til husfreden og levebrødet — eller er det den toneangivende direksjon som har utstedt ordren: «Ikke et ord i avisen!»

Hans svar ventes med stor interesse av

LIVREIMA.

Av Forbundssekretæren.

Nå har ikke livreima flere huller, og ikke er det plass for flere heller. Vi har strammet den inn så langt det har vært gjørlig. Et tak til nå, så går vi av på midten!

Det er greit nok at folk sier fra til oss at de er interessert i Forbundet og følger oss med den største sympati. Men i lengden kan selv ikke vi i all vår beklagethet leve av bare kjærlighet og nordavinn! Vi må få litt mere bastant kost skal vi ha håp om å livberge oss.

Vel — det er forklarlig at i et samfunn hvor stat og kommuner, direkte og indirekte, prøver å gjøre skatteborgerne til «nudister», og der Erstatningsdirektoratet uforanderlig legger sin spesielle elsk på våre folk, der må man regne med at den økonomiske evne ikke klarer å holde mål med den gode vilje.

Og — allikevel!

Glem ikke at Forbundet betyr samfunnets våkne samvittighet, at det er Forbundet til hver en tid som følger med i myndighetenes forføyninger og som når som helst anledningen byr seg er frampå og gjør gjeldende oppgjørsoffrenes synspunkter.

En må ikke la seg distrahere av de utålmodiges rop på «resultater». Det har aldri vært regnet ut fra den optimistiske forventning at det bare var å ta lokket av esken og tømme resultatene ut over bordet — Tvertimot har de som forsto seg på saker og ting, vært klar over at det her var nødvendig å regne både med tid og et møy sommelig arbeid. Ikke for det — Forbundet har i dag innarbeidet seg som et begrep på offisielt hold, og det et begrep som man har vært nødt til å ta omsyn til. Akkurat elsketer man kanskje ikke blitt — men det var jo ikke nettopp meningen heller. De som synger ut,

blir sjelden likt, og sløtt ikke hvis de sannheter som de fører i marken er av ubehagelig art. I dag regner man i et hvert fall med oss, og vi er fornøyd med det — inntil videre.

Jeg har sagt det før og jeg gjentar det ennå en gang: det er ikke mulig til enhver tid å gi detaljerte redegjørelser for det vi holder på med. Men så meget kan jeg si at vi ufortrødent arbeider oss fram mot det som er målet, nemlig uigjen-drivelig og på fyldigste måte å kunne påvise at etterkrigsoppgjøret bygger på en forvrengt oppfatning av de historiske begivenheter og på rettsregler som er en rettsstat uverdige. Et slikt resultat når en ikke fram til bare ved et plutselig knyttneveslag i bordet.

Akkurat i øyeblikket står vi i kontakt med våre forbindelser i utlandet med sikte på nøytral bistand i vurderingen av vårt innsamlende materiale og vi forbereder i nær tilslutning til et arbeid som er under utvikling i Danmark, en kraftig og begrunnet aksjon til fordel for de tidligere NS-medlemmers gjeninntreden i arbeidslivet. Hertil kommer forberedelse til vårt forestående årsmøte, som i år skal kombineres med et åpent stevne og som vi håper skal gi oss anledning til en mere direkte kontakt med våre feller.

Si nå bare ikke at det er greit dette her og vel og bra i alle måter, men gjør noe du også. Regn ikke med at sakene skal ordne seg av seg selv. De gjør ikke det. Både du selv og alle de andre må være med og skyve på lasset så sant vi skal få det dit det skal. Vi har ivær redusert våre utgifter enn ytterligere — jeg hadde nær sagt under anstendighetens nivå. I dag er det ikke for meget å si at de tre som er knyttet til sekretariatet er Forbundets største bidragsytere, samtidig som de må sette ut av betraktning enhver tanke på personli-

B. Dybwad Brochmann tar bladet fra munnen:

som er kjøpmann i Mohamn, Espenes-bogen, fyller 50 år 30. juni. Han er medlem av landstyre for Forbundet for Sosial Oppreisning og vår ledende tillitsmann for Nordnorge. Vi sender ham vår hilsen og takker for hans uforferdethet og utrettelige arbeide for vår felles sak. Han og hans hustru har begge fått føle straffestans hårde hånd, men de gir ikke opp og deltar med friskt mot i vårt organisasjonsarbeide for gjenerobring av våre menneskerettigheter og vår likeverdige plass i samfunnet. Han står som et mønster for oss alle.

Større forandringer foretar i Sovjets diplomati- og i Moskva

London: privat til 8. Mai.

Det forlyder i diplomatiske kretser her at politbyrået i Moskva etter Stalins ønske har truffet vedtak om å foret gjennomgripende forandringer innen Sovjets diplomati og på ledende stillinger i Moskva.

Av størst interesse i øyeblikket er ryktene om at utenriksminister Vyjsjinski snart kan ventes å trekke seg tilbake. Som grunn oppgis offisielt at hans helse ikke er god og at han trenger hvile. I virkeligheten ligger andre momenter til grunn. Stalin ønsker å presisere ved et nytt personvalg i denne viktige stilling at Sovjet Samveldet for sin del ønsker å føre en langsiktig fredspolitikk. Da Vyjsjinskis navn har dårlig klang i utlandet både på grunn av hans deltakelse i masse mordene i Sovjet-Samveldet i 1920 — og 1930 — årene og fordi han alltid har ført et meget bi-stert språk på internasjonale konferanser, mener man i Moskva at en ny mann vil kunne møte bedre forståelse i den vestlige verden.

Denne nye mann skal være Sovjet-Samveldets nåværende ambassadør i Washington, Alexander S. Panjusjkin som nettopp har meddelt Acheson at han er hjemkalt til Moskva. Da Panjusjkins avla sin avskjedsvisitt i det amerikanske utenriksdepartement, sa han spontant at han nærer de vennskapeligste følelser overfor det amerikanske folk. Han tilføyde at han forlæter USA for å overta «et nytt embete».

Det tales også om andre forandringer i Sovjetdiplomati. Som Panjusjkins etterfølger i Washington nevnes ambassadøren i London, Georgij N. Zarubin, som er kjent som en meget dyktig diplomat, «nesten av den gamle skole».

I London tror man i og for seg at Moskva ikke ønsker krig. Flere tegn tyder på at teorien om et tysk-russisk samarbeide fremdeles er den dominerende i Kreml. Man har imidlertid inntrykk av at russerne har vært uheldige med sine siste storpolitiske sjakktrekk og at de ønsker at en ny mann overtar stillingen som utenriksminister for å kunne spille på en «mer smidig måte» overfor vestmaktene og først og fremst overfor Tyskland.

le verden med uigjendrivelige do-

B. Dybwad Brochmann tar bladet fra munnen:

Farmand frykter mere sine prima bankforbindelser og bridge-klubber en et Korea-Norge.

Derfor vil ikke redaktør Hoff ha noe med Brochmann å gjøre

Vi vet at det er mange som har sett på forretningsbladet Farmand, som et uredd og uselvisk kamporgan for rettferdige samfunnsforhold. Også en stor del av B. Dybwad Brochmanns tilhengere har vært av den mening at man burde søke et nærmere samarbeide med red. dr. philos. Tryggve J. B. Hoff. For å tilfredstille dette ønske fra sine meningsfeller, søkte Brochmann i sin ærlighet, kontakt med redaktør Hoff. Resultatet ble dessverre ikke tilfredsstillende. Og for at almenheten skal få kjennskap til redaktør Hoff og Farmands egentlige stilling til den nyorientering som Brochmann og hans tilhengere arbeider for, har Brochmann i Sosiologisk Tidsskrift nr. 2 1952, offentliggjort den brevveksel som har funnet sted mellom ham og redaktør Hoff.

Etter å ha siteret brevene, tar Brochmann bladet fra munnen og sier sin hjertens mening om en doktor i filosofi.

Vi gjengir her brevene og delvis Brochmanns kommentar:

Bergen, 2. jan. 1952.

Herr redaktør
dr. philos. Tryggve J. B. Hoff,
Oslo.

..Godt nyttår!

..Jeg leste med bedrøvelse den måten hvormed De avfeiet ingeniørens Bondes bidrag til nyorienteringen. Men hva sier De da til professor, kansler ved universitetet i Chicago, Robert Hutchins artikkel i «The American»? Den følger vedlagt i oversettelse. Jeg har avmerket hva jeg ber Dem lese — fra side 15 og ut.

Rob. Hutchins er en av Amerikas mest ansette tenkere og forskere. Nå er han av samme årsak overflyttet til Ford Foundation. — Mener De, herr redaktør, at han er et vrøvlhode?

Samtidig sender jeg Dem hefte 9 av mitt blad. Er det mulig at De også vil overse og avfeie dette mitt arbeid og la det gå i papirkurven? Det er ennå i dag uten sidestykke. —

Professor Emil Brunner i Sveits har i sin siste bok, bekreftet mesteparten av min lære om det levende folkesamfunn kontra kirken misforståelser og statens og naturvitenskapens profanering av det levende folkesamfunn.

Jeg ventet denne gang en uredd og hensynsløs opriktighet fra Deres side — og ikke en overfladisk nonchalans.

Vennligst

B. Dybwad Brochmann.

Oslo, 22. jan. 1952.

Herr B. Dybwad Brochmann,
Bergen.

Da det åpenlyst er vanskelig å få bibringe Dem forståelse, skal jeg uttrykke meg meget klart.

«Farmand» og undertegnede vil ikke ha noe med Dem å gjøre, da vi vet at enhver minste henvisning til Dem, Deres tidsskrifter eller synspunkter vil bli fulgt av en strøm av innlegg enten fra Dem selv eller Deres disipler, hvilket vi

hverken har plass eller lyst til å ta. Derne har jeg lite lyst til å ha noe med Dem å gjøre fordi De kommer med insinuasjoner som ikke bare er usanne og unfaire, men som er formulert slik at man hverken kan eller får lyst til å møte-gå dem.

Ærbødigst

T. J. B. Hoff.

Det er etter dette klart at det ikke bare er jeg selv, men også alle mine venner som er sene i oppfatningen. Skal det bli tale om å revidere våre økonomiske og sosiale systemer, fordi disse stadig skaper økonomiske kortslutninger, uløselige problemer og uløselige interessekonflikter, da vil «Farmand» frabe seg enhver diskusjon som ikke måtte høve for systemene? Atombomber og hva som helst er langt å foretrekke fremfor noe som kunne få folk til å revidere systemene. — Om hele luften blir full av fallskjermstropper, da er det langt mindre ubehagelig enn «en strøm av innlegg». Slikt virker altfor anstrengende? — Dette skal ikke være noen insinuasjoner, men virker kanskje slik? Mentaliteten i Stor-Oslo er slik. Man lærte ingenting av okkupasjonstiden. Frykten for å såre eller irritere «Farmands» prima bankforbindelser og bridge-klubber er sikkert langt større enn frykten for at Norge kunne bli et nytt Korea? — Er det en usømmelig insinuasjoner å spørre om slikt? Sikkert virker det også som en usømmelig insinuasjoner å skrive innlegg som i seg selv kunne oppfattes som om all verdens visdom ikke allerede var uttømt i «Farmands» spalter — eller som om annerledes seende og tenkende landsmenn kunne se nyttigere og riktigere og mer praktisk på dagens spørsmål enn en doktor i filosofi.

Jeg innrømmer at alt dette er anmassende. Men er det min skyld? — Ligger det ikke i selve sakens natur? Er ikke alle nyorientering i seg selv anmassende?

Vi må sikkert be om unnskyldning fordi vi så ofte har tatt feil og mis-

Hans svar ventes med stor interesse av mange.

gen heller De som synger ut,

Beredskap V

Hvad som ikke bør gjenta seg

Av høve-terettsadvokat Gustav Heber

Da Ellicher var blitt senket utenfor Digerud, måtte tyskerne sørge for å få de tallrike lik derfra begravet. De førte disse til Oslo, men da de ikke ønsket, at nordmennene skulle få se transporten, ga de politiet i Oslo ordre til å sørge for, at de gater, hvorigjenom transporten skulle finne sted, ble evakueret. — Ordren ble misforstått av politiet, som deretter ga ordre til evakuering i atskillig større utstrekning enn nødvendig for øyemedet. I en stor leiegård på Grünerløkka stilte en konstabel seg på gårdsplassen og skrek til de over 100 leieboere, at gården øyeblikkelig måtte evakueres.

Folk trodde, at et bombeangrep på byen var nær forestående, idet det samtidig ble gitt flyalarm, og da denne senere gikk over til å varsle, at faren var over, forsto ikke folk dette signal og trodde det fremdeles var flyalarm. Følgen av dette var, at det oppsto en enestående panikk. —

forstått «Farmand», når bladet synes å etterlyse en bedre tingenes orden i verden.

Kanskje Karl Marx til sist skal få rett også hos oss i sin påstand om at «vold er den beste fødselshjelp» og at filosofiens historie viser at folk flest langt foretrekker krig og revolusjon fremfor «insinuasjoner» eller negevis kritikk? — Selv har jeg det ikke slik. Jeg liker kritikk og salt og saklighet. Men jeg hater krig og forfengelighet.

— Vel! Noen doktor i filosofi er jeg iallfall ikke. Noen reklame for bladet «Farmand» kan derfor mitt navn aldri bli. Jeg har forsonet meg med det. Hadde jeg enda vært englander eller franskmann, kunne jeg kanskje eiet en liten sjanse. Ialfall til en petit av og til? Men nå er jeg en foraktet og på alle måter diskvalifisert landsmann, hvorfor alle som regner seg som mine venner eller som iallfall har respekt for mine arbeider må være klar over at de ikke er ønsket som medarbeidere i «Farmand». Så «fornemt» selskap må ingen av oss regne med å tilhøre, hvis de tilkjenner gir den minste teft av åndelig fellesskap med undertegnede.

Jeg håper dette må være svar nok til alle som spør.

Folk som råde over biler strøk med disse ut av byen, og ellers sprang folk av alle krafter ut fra sentrum og søkte ly hvor de kunne komme til. Nordmenn er normalt ellers ganske sindige folk, men de kan ikke verge seg mot panikk, som deres eget politifremkaller. Noe slikt bør ikke gjenta seg, og derfor bør politiet instrueres om, at det første de har å gjøre er såvidt mulig å bekjempe alle tillopp til panikk.

De krigførende i en eventuell 3dje verdenskrig vil ha ganske andre nærliggende oppgaver enn å bombardere befestede mindre byer, og Oslo vil komme temmelig langt ut i rekken blant de sannsynlige mål for bombing i et hvert fall i begynnelsen av krigen.

Det ble under siste krig påbudt en rekke luftvern-foranstaltninger, som viste seg å være helt overflødige, og som i tilfelle ville ha vært helt ubetryggende, slik som innredningen av kjellere til tilfluktsrom. Normalt vil det være farligere å søke tilflukt i en kjeller enn å oppholde seg i første etasje eller ute i friluft. Dette var da noe, som forstandige leieboere var helt på det rene med, og derfor var det kun et fåtall av dem som søkte tilflukt i kjellere. Oslo kommune bygget tilfluktsrom i parker og liknende åpne arealer til 9 millioner kroner, men søknaden dit under flyalarm var ganske minimal. Fientlige flyvere vil med Oslofjorden som veileder kunne orientere seg særdeles godt, slik at totalblending forsåvidt ikke gjør fra eller til, men bare påfører byen helt upåkrevede ulemper.

Det bør ved en eventuell ny verdenskrig være en helt frivillig sak, om man vil forlate byen eller ikke. Voksne mennesker bør ikke kunne tvangsevakueres og spesielt bør det for gamle folk være en helt frivillig sak, om de vil bli i byen eller ikke. Foreldre vil normalt selv sørge for å bringe sine barn i sikkerhet, og de som ikke har råd dertil, bør få den fornødne offentlige assistanse. — Våre rettsregler om luftvernstillstand bør i det hele underkastes en grundig revisjon og dette bør skje i tide og i fredens dage. Alle hithørende panikkbestemmelser bør avskaffes, ettersom at sakkyndige folk nøye har veiet

å si at de tre som er knyttet til sekretariatet er Forbundets største bidragsytere, samtidig som de må sette ut av betraktning enhver tanke på personlige framtidsutsikter.

Du som har klart å sikre ditt eget og dines utkomme, men som når det gjelder vår sak bare sitter i forventningsfull passivitet! Gjør noe også du! Vær med og sørg for at det blir en slutt på denne fortvilte vårkni-pa som faktisk truer Forbundets hele eksistens Vis i gjerning at du mener noe med din sympati for vårt arbeid. Gi oss muligheter! Sitt, ikke i trygg opphøyethet eller fylt av sur og negativ kritikk og se nedlatende på dem som gjør sitt ytterste for å flytte lasset framover Gi en håndrekning med!

For å gjenta det: Forbundets livreim er i øyeblikket spendt inn langt lenger enn rimelig er. Ta et virkelig skippertak nå, kikk etter i lommeboka om det ikke trass i alt skulle finnes en tilgjengelig seddel — stor eller liten — og send den til Forbundet, Kierschowsgt. 5, Oslo, eller til Postgiro 150 28. Så arbeider vi oss fram fra hull til hull i livreima den andre veien igjen, og skaper de muligheter vi som ærekjære mennesker ikke kan være foruten.

Sett fløtningsvannet på, kjære venner. La haugen gå i drift. Men la det skje snart!

Forbundssekretæren

I DEMOKRATIETS TIDSDALDER.

De fleste generalforsamlinger i dete land foregår i den største fordrage lighet og etter enkle ritualer. I en by, hvis navn vi ikke skal nevne, møtte kassereren fram med sin bok og fikk regnskapet enstemmig vedtatt. Først dagen etter oppdaget han, at det var regnskapet fra det nest siste år han hadde referert og fått vedtatt ennå en gang.

risikoer mot ulemper. Minimale risikoer bør ikke påføre oss uforholdsmessige ulemper, og vi har jo nå fått de fornødne erfaringer, hvorved vi er i stann til nøkternt å ta mål av beggdeles omfang.

Gustav Heber.

Minnebilde fra Fangeleiren.

En del fotos (12 x 16 cm. oppklebet på kartong) av Skadberg Fangeleir has til salgs for kr. 4,00 pr. stk. fritt tilsendt.

Sa-Ko, boks 122, Stavanger.

Nordmørspostens Trykkeri